

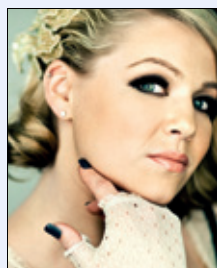
Foredrag torsdag 14. oktober

ÅPNING

Åpning av NTFs landsmøte og Nordental 2010

Gunnar Lyngstad

Maria Haukaas Storeng

Inger-Johanne Nyland

Åpningstale

NTFs president, Gunnar Lyngstad

Kunstnerisk innslag

Maria Haukaas Storeng

Prisutdelinger

Over til fagprogrammet

Leder NTFs fagnemnd, Inger-Johanne Nyland

Åpningsforedrag

Livet er ikke det verste man har – begeistring og livsglede

Livet består av tusen små og store biter med mange typer opplevelser. Yrkeslivet kan være utfordrende, privatlivet kan være utfordrende, og medmenneskelige relasjoner opplever vi daglig. Kunsten er å finne den positive kjernen i det som skjer, og beholde evnen til å se mulighetene og ikke bare begrensningene. Måten vi forholder oss til våre opplevelser preger oss både på kropp og sjel. Livsglede er ikke en medfødt egenskap, men det kan læres.

Per Anders Nordengen som er en av landets mest etterspurte foredragsholdere vil med humor og alvor gi oss noen smakebiter på livsglede, arbeidsglede og begeistring. Alle er vi individer og alle er vi forskjellige, men som levende mennesker har vi evnen til å motta lærdom og lytte til våre omgivelser og til oss selv. I en stresset hverdag er det både sunt og inspirerende å holde oppmerksomheten på det som er positivt og lystbetont.

Som tannleger kjenner vi godt både kampen mot klokken og kravet om vellykkethet. Her har vi muligheten til å løfte blikket litt fra svingbordet og journalene.

Per Anders Nordengen

Prest, foredragsholder og samtaleveileder, Oslo

Marginal benförlust vid implantat: ett resultat av «peri-implantit»?

Implantat har använts inom tandvården under många år till stor fördel för patienter och vårdgivare. Behandlingsresultatet har överlag varit mycket bra med väl fungerande konstruktioner, men allt eftersom denna metod har nått ut till fler behandlare och patienter, och studier med längre uppfölningstider har publicerats, så har även er-

farenheten av komplikasjoner i samband med denna metod blivit större. En sådan komplikasjon har varit att mucosan vid ett antal implantat har oppvisat inflammationer, ibland tillsammans med benförlust rundt implantaten. Hur vanlig denna komplikasjon är, och hur mycket den påverkar prognos och overlevnad av implantat och brokonstruksjoner är idag oklart. Under denna presentation kommer ulike synsatt att nærma sig dette problem att diskuteras och svårigheter att bedømme og prognostisera utvecklingen av tilstandene att belysas.

Torsten Jemt
Professor, Lerum, Sverige

Målgruppe
Tannleger, tannpleiere

Torsdag kl. 1330–1530

Halitose – et åndelig problem?

Halitose er fortsatt et tabubelagt tema. Hvorfor får man dårlig ånde, og hva slags tiltak skal til for å bli kvitt eller redusere dette problemet? Nettopp fordi de fleste årsaker til dårlig ånde skyldes lokale faktorer i munnhulen, bør alle som jobber med helsearbeid relatert til munnhulen kunne gi pasienter enkle, nyttige behandlingsråd. Foredraget vil inneholde en gjennomgang av årsaker og sammenhenger og forskningsbaserte tips for behandling.

Alix Young Vik
Førsteamanuensis, UiO

Målgruppe
Tannleger, tannpleiere

Torsdag kl. 1330–1430

Verksted for forskning

Fra kliniker til forsker på 120 minutter

Har du lyst til å øke kunnskapene dine om klinisk forskning? God klinisk forskning er i pasientens og samfunnets interesse. Regjeringen har sagt at den vil satse på forskning på tannhelsefeltet. Hva med deg? Dersom du er en nysgjerrig kliniker vil «Verksted for forskning» kunne inspirere deg til å se mulighetene.

Det vil bli musikalsk innslag fra en trio hvor en av innleiderne spiller.

Mitt dobbeltliv som stipendiat og som privatpraktiserende tannlege

Er det mulig å kombinere en forskerutdannelse med klinisk arbeid? Ved å være ansatt 50 % som stipendiat og tilbringe 50 prosent av uken i privatpraksis, kan man trekke det beste ut av begge arbeidsformene.

Simen Vidnes-Kopperud
Stipendiat, UiO

Stipendiat – en livsform

Det å være stipendiat er en livsform fylt av mye spenning, men samtidig mange utfordringer. Hva er det som gjør tilværelsen så spennende at denne reisen blir en livsstil og ikke en jobb?

Ida Mulic
Stipendiat, UiO

Oppturer og nedturer i forskningen

Livet som PhD-stipendiat er fylt av gleder og frustrasjoner. Budsjettene for forskning er stramme og arbeidsforholdene er til tider kummerlige. Når referee klager, administrasjonen krever, pasientene maser, gjenværende tid til innlevering bare blir kortere og muligheten til fast stilling på universitetet stadig krymper, stiller jeg meg spørsmålet: «Hvorfor i all verden utsetter jeg meg for dette?» Andre spørsmål er kanskje enda vanskeligere å besvare: «Hvorfor trives jeg så godt med dette?» og «Hvorfor vil jeg anbefale alle andre å gjøre det samme?»

Odd Karsten Koldsland
Stipendiat, UiO

Tandvården som folkehelseressurs – ett nytt forskningsfelt for helhetssyn på mennesken

Oral helse – Allmän hälsa; Sjukvård och Tandvård:

- Arbetar de mot samme mål?
- Hur påverkar finansieringssystemen forskningsmuligheterna?
- Kommunikerer leger og tannleger?
- Fremmes felles forskning?
- Implementeres forskningsresultat?
- Forebyggende tiltak i tannvården – forventer ikke sykdom!

Gunilla Bolinder
Overtannlege, dr. med., Karolinska Universitetssjukhus, Stockholm

Vad är klinisk forskning?

Det finns inget enkelt svar men frågan kommer att belyses ur ett evidens-baserat perspektiv. God klinisk forskning berør spørsmål om betydelse for pasienten og syftar til en bättere helse. Studierna skall designas så att riskerna för bias och confounders minimeras och vara dimensionerade så att säkra slutsatser kan dras. Dessutom bör hälsoekonomiska aspekter inkluderas. Gode eksempel kommer att presenteras.

Svante Twetman
Professor, dr. odont, Københavns universitet

Munnhulen – er det virkelig en del av kroppen?

Munnen er døråpner til resten av kroppen – og kroppen speiler seg i munnhulen. Har tannlegene det bare i kjeften eller har de gjemt visdommen sin i 8-erne? Foredraget vil skissere en del spennende planer for biologisk forskning – Eia var vi der!

Gunhild V. Strand
Professor, dr. odont, UiB

Reisen fra privatpraksis til akademia

Blir det noen gang for sent for en erfaren kliniker å begynne med forskning? Foredraget handler om egne erfaringer fra en «reise» fra heltidskliniker til heltids akademiker – en reise som i utgangspunktet kan virke så skremmende og umulig? Hvilke faktorer bør være på plass for at «reisen» skal bli både inspirerende, passe lang og ikke for krevende?

Foredragsholderen har 10 års erfaring i offentlig tannhelsetjeneste og 10 år i egen praksis, før han ble universitetsstipendiat i 1996. Han har lang erfaring med behandling og klinisk forskning på pasienter med odontofobi. Han er i dag professor i odontologiske atferdsfag ved avd. for pedodonti og atferdsfag i slo.

Erik Skaret
Professor, dr. odont, UiO

Hva kan psykologi tilføre odontologisk forskning?

Att psykiska och psykosociala faktorer är viktiga vid vissa kliniska tillstånd såsom odontofobi är allmänt vedertaget, men att dessa faktorer även kan ha stor betydelse i annan odontologisk forskning är mindre känt. Genom att ta in psykologin i forskningsprocessen får man tillgång till en ny intressant dimension som ger möjlighet att studera problemställningar ur en mer tvärvetenskaplig och holistisk synvinkel. Exempel på psykologi i klinisk odontologisk forskning kommer att belysas.

Jan Bergdahl
Professor, dr. odont, cand. psychol, UiT

Målgruppe
Tannleger

Torsdag kl. 1330–1600

Ordstyrer og ansvarlig for opplegget

Ivar Espelid
Professor, dr. odont, UiT/UiO

Bølger og stråling: Hva er aktuell kjeve- og ansiktsradiologi i 2010?

Deltakerne vil få kunnskap om kjeve- og ansiktsradiologiske undersøkelser og retningslinjer for valg av undersøkelse basert på ny «Lov om strålevern og bruk av stråling». Nye momenter og etablerte sannheter kan bidra til å optimalisere og kvalitetssikre trinnene i en digital dental røntgenundersøkelse. Indikasjoner, muligheter og begrensninger for nye undersøkelsesmetoder som Cone beam CT og ultralyd, når og hvordan skal man henviser til spesialistundersøkelse?

Anne Møystad
Professor, UiO

Bjørn Bamse Mork-Knutsen
Universitetslektor, UiO

Målgruppe
Tannleger

Torsdag kl. 1330–1530

Livsstilssykdommer

Akutt hjerteinfarkt – forekomst og behandling anno 2010

Foredraget omhandler forekomst og moderne behandling av akutt hjerteinfarkt i Norge, med vekt på hva som er viktigst å vite for en tannlege. Da blodfortynnende medisin er en viktig del av infarktbehandlingen, vil det også bli brukt tid på å omtale de ulike typer blodfortynnende behandling, risiko for blødning samt risiko ved for tidlig seponering.

Hva må en tannlege vite om hjertesvikt og om hjerterytmeforstyrrelser?

Foredraget gir en oversikt over det som er viktigst å vite for en tannlege når det gjelder hjertesvikt og de viktigste former for hjerterytmeforstyrrelser (atrieflimmer), og hvordan tilstandene behandles. De nye retningslinjer for endokarditt profylakse blir også omtalt.

Sigrun Halvorsen
Seksjonsoverlege, dr. med, Ullevål universitetssykehus

Målgruppe
Tannleger

Torsdag 1330–1530

Sid bedre, arbeid bedre!

Foredragsholderen har besøgt mere end 170 klinikker i Danmark, Norge, Holland og Belgien, her har hun hjulpet med forbedringer af ergonomien. Gennem simple råd er det muligt at gøre arbejdet på klinikken bedre for kroppen.

Med den fornødne viden kan I undgå /minde nogle af de skavanker som ellers ofte følger arbejdet på klinikken.

I dette foredraget har hun samlet sin erfaring fra de mange klinikker, så I alle går hjem med ting i konkret kan forbedre på jeres egen klinik. Ud fra konkrete eksempler vil hun forklare hvad der sker i kroppen når den bruges uhensigtsmæssigt. Ikke minst vil hun komme med forslag til hvad I selv kan gøre for at passe bedre på jer selv og samtidig arbeide mere effektivt.

Når du sitter bedre, sidder din kollega bedre og din patient ligger bedre.

Mette Krebs
Ergonomisk konsulent, Århus, Danmark

Målgruppe
Hele tannhelseteamet

Torsdag kl. 1330–1530

Rekonstruktiv ansiktskirurgi ved skader, sykdom og misdannelser

I 2008 feiret kjeve/ansiktskirurgisk avdeling ved Ullevål sykehus 50 års jubileum. Avdelingen har vært et viktig senter for utvikling av alle former for rekonstruktiv ansiktskirurgi i Norge. I 2009 ble over 400 pasienter innlagt og operert for forskjellige ansiktsskader. Avdelingen startet i 1985 kraniofacial kirurgi og er i dag med i landsfunksjonen i kraniofacial kirurgi og okuloplastisk kirurgi. Foredraget belyser pasientkategorier og metoder.

Per Skjelbred
Avdelingsleder, professor dr. med, Ullevål universitetssykehus

Målgruppe
Tannleger

Torsdag kl. 1430–1630

Komplikationer efter tandextraktioner

Presentationen kommer att beröra de vanligaste komplikationerna efter tandextraktioner och deras handläggning. Följande kommer att beröras: rotfrakturer, displacering av tandrötter, sinuskommunikation, laceration av mjukvävnad, tuberfrakturer och alveolit. Kortfattat kommer även synpunkter på extraktion i samband med bisfosfonatbehandling att tas upp liksom traumatisk påverkan på käklederna vid extraktioner.

Lars Eriksson
Professor, overtannlege, Lund, Sverige

Målgrupp
Tannleger

Torsdag kl. 1530–1630

Behandling med laser i barntandvård

Föredraget vil omhandla:

- Beskrivning av laser tekniken
- Beskrivning av olika lasrar (våglängder) som kan användes inom tandvården
- Lasers effekt på olika vävnader
- Ekskavering av karies med laser i barntandvård
- Kirurgiska ingrepp med laser i barntandvård
- Patientfall
- Vad tycker våra patienter om laser? (patienternas erfarenhet och upplevelse av laserbehandling)

Roxana Sarmadi
Overtannlege, specialist i pedodonti, Barntandvårdskliniken i Uppsala, Sverige

Målgrupp
Hele tannhelseteamet

Torsdag kl. 1530–1630

Motivera dina patienter till resultat!

Vid parodontalbehandlingar är det ofta svårt för patienten att se nyttan av behandlingen. Som tandvårdspersonal tar vi för givet att patienterna ska uppskatta behandlingen, trots att den många gånger leder till försämringar för patienten.

Föredraget syftar till att förstå hur patienterna tänker, hur vi motiverar dem och vad som driver dem till ett lyckat resultat vid parodontalbehandlingar.

Claes Virdeborn
Specialisttannlege, Lund, Sverige

Målgrupp
Tannleger

Torsdag kl. 1530–1630

Kronepreparering og retensjonselementer

Preparering av tenner for faste proteser må tilpasses ulike hensyn. De viktigste er materialene som restaureringene skal lages av, mengde og kvalitet på gjenværende tannsubstans, tannens vitalitet, behovet for bra estetikk, se-mentvalg og retensjonshensyn. Dette foredraget vil beskrive de ulike prepareringstypene som anbefales for de til-gjengelige materialer, samt diskutere fordeler og ulemper ved dem. I tillegg beskrives ulike metoder for å oppnå ekstra retensjon der gjenværende tannsubstans ikke tillater en «idealpreparering».

Marit Øilo
Førsteamanuensis, UiB

Målgruppe
Tannleger

Torsdag kl. 1530–1630

De odontologiske samlinger (1885–2010)

Ansvarlig: Norsk Odontologihistorisk Forening ved Erik G. Lien

Fotokåseri ved en av de odontologiske gamlinger.

Jarle Bragelien
Tannlege, Lillehammer

Målgruppe
Hele tannhelseteamet

Torsdag kl. 1400–1500

Generalforsamling i Norsk Odontologihistorisk Forening

Torsdag 1500–1530